

FALEŠNÝ PENÍZ

ADVENTISTÉ
A JEJICH UČENÍ VE SVĚTLE
PÍSMĀ.

Napsal ALOIS ADLOF.

V PRAZE 1929.

Nákladem Křesťanského spolku mladíků
v Čechách v Praze II. Senkenická ul. č. 15.

FALEŠNÝ PENÍZ

ADVENTISTÉ A JEJICH UČENÍ

VE SVĚTLE PÍSMĀ.

Napsal Alois Adlof.

V PRAZE 1929.

Nákladem Křesťanského spolku mladíků
v Čechách v Praze II., Soukenická ul. č. 15.

Knihtiskárna V. Horák a spol., Praha II., Soukenická 15.

ÚVODEM.

Uprostřed kladné práce pro rozšíření známosti o milosti v Kristu Ježíši jsme nuceni postaviti se také proti falešným směrům, které si vzaly za program, spracovati nevědomé i věřící lidi. Biblií oni se ohánějí, zvláště v proroctvích si libují, ale milost Boží v Kristu Ježíši pomíjejí.

Nejraději se skrývají za jména a snahy kruhů věřících, aby tak vnikli bez překážky mezi ně jako ti »podešlí bratři«, o nichž apoštol Pavel píše. Tu a tam se jim podaří, že důvěřivé uchvátí svými novinkami. Vypadají jako učedníci Kristovi, jako ti, kteří našli vykoupení své bez skutků zákona, ale nejsou. Nezbyvá než říci, že pocházejí z pokoutní výroby jako falešné peníze.

K nim patří také adventisté. Náš zesnulý spisovatel zabýval se jimi již před dvaceti lety a to, co napsal, bylo částečně uveřejněno v časopise »Světlo«. Tož podáváme to zde nyní celé. Jeho důvody z Písma mohou posloužiti leckomu k vyjasnění.

ADVENTISTÉ A ADVENTISM.

Adventisté je náboženská společnost, která rozdíl mezi Starým a Novým zákonem popírá, závaznosti zákona Mojžíšova a jmenovitě soboty učí, a k tomu jakýsi dodatek přijímá, svědectví to pí Ellen G. Whitové, kterou za inspirovanou prorokyni a neomylnou vykladačku Písma považují. Ve svém jménu »Adventisté sedmého dne« zároveň zjevují dva sloupy, na nichž celá jejich budova spočívá: učení o příchodu Páně a o sobotě.

Vznikli kolem roku 1840 a od té doby rozšířili se po celém světě, třeba ne tak, jak by rádi přesvědčili. V Československu mají 43 kazatele, 58 sborů a 2190 členů,*) kteří ovšem většinou dostali svědectví u nás nebo u baptistů.

Hnutí pro sobotu vzniklo už v první polovině 18. stol. mezi baptisty. Vedl je Fr. Bampfield, způsobil roztržku a dal podnět k tak zvaným baptistům sedmého dne, neboli sobotářům (1731).

Hnutí, kterým se tuto zabýváme, pošlo také z baptistického kořene. Neobíralo se z počátku sobotou, nýbrž toliko příštím Páně. Byloť příští Páně od 18. stol. počínaje opět v popředí křesťanské naděje u mno-

---

*) Podle jejich přiznání 1928.

hých. Jmenovitě veliká francouzská revoluce zdála se mnohým, že patří k posledním znamením blížícího se příští. A proto vidíme, že na všech stranách začali věřící obírat se proroctvím a bádát v Písmě, zdali už nenašla doba, kdy splněna bude modlitba církve: Přijdiž tedy Pane Ježíši. Čím více se zachmuřoval obzor politickými a sociálními převraty, čím více se roztahovaly nároky Říma a nevěry zároveň, tím toužebněji pohlížely oči k východu blížícího se dne. A tak není náhodou, že touha po příští Páně a očekávání jeho blízkosti vedla k hlubokým hnutím, jako za starodávna (v Čechách za Milíče, naděje Adamtů táborských). Takové hnutí vidíme ve Württembersku, v Anglii (Irving a Darby) a v Americe.

Jak mnozí jiní zahloubal se v Písma prorocká prostý farmář, jménem William Miller (nar. 1782). Jeho matka byla nábožná žena, která svého syna vychovávala v biblických pravdách. Ale za mladých let dostal se mezi deisty, jichž názory přijal. Po 12 letech, v nichž v nevěře své marně hledal uspokojení, začal opět obírat se biblí r. 1816 a připojil se k baptistům 34letý. Jeho život byl bezúhonný. Po šesti letech začal se obírat spisy prorockými beze všech pomůcek, jen co našel jako poznámky na stranách bible. A přišel k místu u Daniele 8, 13. 14. »Tedy slyšel jsem jednoho svatého mluvícího, a řekl ten svatý tomu, kterýž tajné věci v počtu maje, mluví: Dokudž toto vidění o oběti ustavičné a převrácenost na spuštění přivodící trvati bude, a svaté služby vydávány budou i vojsko v pošlapání? I řekl mi: Až do dvou tisíc a tří set večerů a jiter, a přijdou k obnovení svému svaté služby.«

Ze souvisu textu je patrné, že je tu řeč o řeckém království (Alexandrově), které rozděleno bude na království čtyři (8, 22.), při dokonání pak těch čtyř království povstane král nestydatý a chytrý, který svaté služby zastaví a chrám znečistí modlou, což se také do slova naplnilo za Antiocha Epi-fana. A skutečně trvalo spuštění 2300 dní, po nichž r. 165 před Kr. chrám znovu posvěcen byl. Ale Miller jednoduše počítal takto: »Ob-novení svaté služby« (»svatyně bude uvede-na do pořádku«) jednoduše pojal dle angl. překl. »then shall the sanctuary be cleansed«, že tím je míněn příchod Páně k tisíciletému království, a že 2300 dní je tolik jako 2300 let. V kapitole následující četl, že od vyjití výpovědi o vystavení Jeruzaléma do Krista uplyne 70 téhodnů = 490 let (457 př. Kr. — 33 roků po Kr.). A tu beze všeho připočetl k r. 457 2300 let a našel letopočet příchodu Páně r. 1844.

Paní Whitová o tom praví: »Andělé v ne-besích řídili jeho ducha a otevřeli Písmo jeho rozumu.« A přece Pán praví, že o té hodině nikdo neví, ani andělé nebesť (Mat. 24, 36.), a tu nedá se namítati, že to teprv jako zje-vení bylo později dáno, a že tudíž andělé se to později dověděli. Neboť kniha Danielova psána byla asi 560 let před tím, než Pán slova ta promluvil. K poznání tomu, že Pán přijde r. 1844, přišel už r. 1818. A ač ustavičně v něm hlas pravil: Jdi, pověz světu jeho nebezpečí, spokojil se přednáseti své názory v úzkém kroužku lidí. Ale čím blíže přicházel termín, který určil mezi jarem 1843 a 1844, tím větší rozčilení zmocňovalo se mysli nejen těch, kteří se kolem něho kupili, ale i jiných, kte-rým výpočty Millerovy zdály se více než sa-

mozřejmými. Obrovská shromáždění byla konána, svět volán ku pokání, mnoho divných věcí se při tom přihodilo, také i uzdravení nemocných. R. 1843 přívrženci Millerovi už ani neseli. Zima byla strávena v přípravě, na modlitbách a v kázání. Kdo nevěří, že Pán z jara přijde, bude ztracen na vždy. Mnohá věřící duše byla polekána, zmítána. Jiným ovšem posloužilo to, aby revidovali své základy. Když se blížil jarní 21. březen 1844, rozčilení neznalo mezí. Už několik let před tím lidé, kteří si dali jméno adventisté, aniž vystoupili ze svých denominací, neposílali děti do školy, neboť prý nestojí to za to, čas zajisté jest ukrácený, své statky rozdali, aby nebyli ničím obtíženi, čekali slavný den příští Jeho. Ale den 21. března přešel a Pán nepřišel. Zklamání bylo hrozné. Mnohým se otevřely oči, že jsou svedeni, jiní dohnáni byli do nevěry.

Ještě jednou vzal Miller a jeho přívrženci prorocké knihy a bádali. Jeden adventista upozornil, že se zmýlili v datu. Ne z jara, ale 10. Tišri, t. j. 22. října 1844 přijde Pán. V ten den svatyně bude očištěna. Při tomto určení už nebyl tak činný Miller, ale Elder White a jeho paní. Musí tedy být adventistická prorokyně už ve vysokém věku. A proto tato prorokyně se namáhá dokázat všelijak, že se nemýlila, ale že se to musí jinak vykládat.

Zatím ovšem věřící, a Miller dal se také získat, čekali s dychtivostí datum vypočítané. Ani tentokrát nebylo sklizně, jen dychtivé očekávání. Mnozí pořídili si bílá roucha a vyšli 22. října na hory, aby tam vzdálení od ruchu očekávali příští Páně. Jejich zklamání bylo tím větší. »Nebyla jim uspořena znovu

zklamání. Očekávaná doba přešla, a jejich Spasitel se nezjevil.« Tak píše pí. Whitová. Proč však sebe nevpočítává, když také byla z nich? Miller alespoň upřímně svůj omyl, který živil 26 let v sobě a který hlásal všude, pokorně vyznal. »Jak doba ode mne ohlášená přešla, otevřeně jsem přiznal své zklamání. Očekávati ten čas osobní příchod Páně, a popírati, že jsme se nemýlili, bylo by neupřímné. Nemá důvěry k žádným novým teoriím, které z tohoto hnutí vyrostly, totiž, že Kristus jako ženich přišel, že dveře milosti jsou zavřeny, že už není vysvození pro hříšníky, že sedmá trouba zazněla, anebo že jakýmkoli způsobem se proroctví tehdy naplnilo.«

Však když se zmocnili hnutí Whitovi a vtiskli mu nyníjší ráz adventisticko-sobotářský, Miller marně proti tomu pozdvihl hlasu. Whitová napsala o něm, že na konec William Miller pozdvihl svého hlasu proti nebeskému světlu.

Rok 1844 sluší pokládati za datum, odkudž je počítati adventisty jako zvláštní společnost. Miller totiž a jeho přívrženci byli ze společnosti baptistické vyobcováni. Následkem toho začali tvořiti sbory, nesouvisící navzájem. Nastaly různosti, které vedly k sektám. Až do r. 1844 otázka soboty u nich nebyla přetřásána. Ale tehdy začali se jí obírat vlivem baptistických sobotářů. R. 1846 napsal Josef Bates traktát, který sobotu vylíčil jako nutnou k ostříhání. K němu a jeho stanovisku přidali se White a jeho žena. Paní Whitová získala u adventistů první místo. Měla vidění, byla třeba půl hodiny oddělena od světa, mluvila hlasitěji v tom stavu než jindy, ač ani nedýchala. Mluvila prý věci, jicáž by

se přirozeným způsobem nikdy byla nedověděla. Její spisy pokládají adventisté za stejně inspirované jako bibli. Je-li o něco spor, rozhodován býval jejím hlasem právoplatně. Protivit se jí, bylo protivit se Duchu sv. A přec tato žena, ač velice nadaná, byla tak omylná jako kdo jiný. Ale to jí nepřekáželo, aby o svých vlastních výpovědích tvrdila: »To je Bůh, který mluvil a ne mýlí se smrtelník.«

K tomu ilustruje její inspiraci znamenitě ta okolnost, že často, když napsala svá svědectví, napsané pozměnila, anebo jinak napsala. Celé stránky, věty, řádky vymazala a něco jinak sestavila. Svému muži předčítala rukopis, který jí navrhoval mnohou změnu, kterou také ochotně přijala. Kromě toho dopustila se mnohých plagiátů, sestavujíc své knihy z jiných, aniž by to vyznala a přiznala. Její nejdůležitější dílo je její »Svědectví«, vidění to, kterým totéž místo se vykazuje jako Písmu. Největší pak její kniha je »Veliký zápas mezi Kristem a satanem«. Má 704 stran v orig. a vyšla už v několika vydáních. Vydavatel píše v předmluvě (1903): »Věříme, že božským osvětlením byla zmocněna mluvit o minulých událostech, kterých se dověděla s mnohem větší přesností, než vylíčeno bylo v kterýchkoliv stávajících zprávách, což jí umožnilo, aby čtla v budoucnosti s prozřetelností nadlidskou.«

Její přičiněním se stalo, že po hrozném fiasku r. 1844 celé hnutí nezanklo. Neboť zklamání, jež se dostavilo, mělo dalekosáhlé následky. Dříve majetné rodiny byly nyní ožebračeny. Mnozí museli být uklizeni a pod stráž postaveni, aby jejich rodiny se na nich nemstily. Na sta jich odpadlo od Boha a vrhli

se v náručí nevěře a spiritismu. Avšak celá řada tímto zklamáním přece jen nevystřízlivěla. O Millerovi, který vystřízlivěl a nechtěl přijmouti všechny ty theorie a bludy, které se rojily v hojně míře a jmenovitě Whitovými, tvrdili, že se postavil proti nebeskému světlu.

To »nebeské světlo« znamenalo, že se blud nesmí opustit, ale musí opřítí novým výkladem. Výpočet Millerův byl prý správný, ale mýlil se v tom, že »obnovením svatyně« (očišťením) rozuměl očistění země světovým požárem a zřízení messiášské říše. Ba tím obnovením svatyně má se rozumět právě onen 22. říjen 1844, kdy v marném očekávání věřících na příští Páně soud v domě Božím započal. Dan. 7, 25. vyloženo bylo, že to papež, který prosadil na úkor soboty neděli. Jmenovitě Zjev. 14, 6—12. bylo horlivě vykládáno. První anděl ohlašující soud je začátek adventismu a očistění svatyně značící konec. Poselství druhé anděla o pádu Babylona je svědectví proti všem církvím a státům zavádějícím a udržujícím svěcení neděle. Svědectví pak třetího anděla vztahuje se na ně. Oni jsou to, kteří plní přikázání Boží. Tenkrát dle pí. Whitové proroctví se naplnilo. A jak všechno k tomu cíli musí být zavlečeno sem! Jeden z nich, Charles Fitch, vypracoval mapu k výkladu Daniele a Zjevení. To prohlášeno bylo »za naplnění rozkazu, daného Abakukovi: »Napiš vidění, a to zřetelně na deskách, aby je přeběhl čtenář« (2, 2.). Zemětřesení lisabonské (1. srp. 1775) bylo prohlášeno za naplnění: Zjev. 6, 12. Nevím, co učiní se zemětřesením italským 1908, které třikrát tolik lidí utratilo. Zatmění slunce a měsíce r. 1780 bylo naplnění Mark. 13, 24.

»Poslední pak znamení, jež od Spasitele jako oznámení jeho druhého příští zaslíbeno bylo,« bylo dle pí. Whitové veliké padání hvězd 13. listop. 1855.

Ale nepřiznali fiasko r. 1844, vynašili theorii, že svatyně, kterou prorok Daniel má na mysli, je v nebi. Ale jak lehce přecházejí Písmo! Svatyně, o níž mluví Daniel, je v pošlapání. Kdo by tu svatyni tam mohl pošlapat? Práví, že byla očištěna. Je v nebi něco poškrvněného?

Tak vidíme, že člověk, aby opřel blud, opírá jej bludem novým. A tak důkazy jejich trpí právě nedostatkem pravdy.

Ale jejich blud vede zase k bludu novému; a to velice nebezpečnému. Dle pí. Whitové svatyně nebeská je rozdělena ve dvě části (nemá pro to však důkazů, asi dle stánku na poušti). V 18. století konal Kristus dílo služby v 1. části svatyně. Tu se odvolával Kristus před Otcem na svou krev ve prospěch hříšníků a obětoval s vůní své spravedlnosti modlitby kajících věřících. Tedy dle adventistů nedokonal spasení na kříži a neposadil se na pravici Otcově, dokonav dílo své: Ba ono ještě dle nich není dokonáno, poněvadž, ač krev Kristova kajícím věřícím zaručuje přijetí u Otce a na milost přijetí, zůstávají ještě jejich hříchové v knize pamětné. Dílo Kristovo k smíření lidí není dokonáno, dokud ještě koná se dílo smíření k odstranění hříchů ze svatyně. A tato služba k odstranění hříchů ze svatyně začala r. 1844, »když ukončeno bylo 2300 dní.«

Učení toto je v úplné protivě k ep. k Žid. 10. »Tu by se adventisté mohli a měli poučiti, jak je dílo smíření vylíčeno nám v plné dokonalosti. Bůh nevzpomíná hříchů a přestou-

pení věřících. Není už žádné jiné oběti za hřích. Cesta do svatyně svatých, t. j. do Boží přítomnosti je volna víře skrze krev Ježíšovu.« Jen si představme, jaký zmatek je v učení adventistů, tvrdících, že musí být přehlídka knih, aby se mohlo zjistit, kdo skrze litování hříchů a skrze víru v Krista má právo na výsady smíření. Očišťování (svatyně) s sebou přivádí dílo zkoumání — dílo soudu. Kdo světla prorockého slova následoval, poznal, že Kristus na místě, co by ke konci 2500 dní r. 1844 přišel na svět, vešel tehdy do svatyně svatých nebeské svatyně, aby vykonal poslední děj smíření jako přípravu na své příští.« Jasně tu vidíme, že dokonalé dílo Kristovo na kříži se tu popírá přes jasné slovo apoštolské a přes výkřik Spasitelův: Dokonáno jest!

Vidíme, že v kardinální věci adventisté bloudí, a těžce bloudí. Kde je u nich jistota, že jim je navždy odpuštěno, že jsou smířeni, že až knihy budou zkoumány, že bude zjištěno, že mají práva na výsady smíření? A jak Bohu neúctu činí, když on dal Duchem svým napsat: »V kteréžto vůli (Boží) posvěcení jsme skrze obětování těla Ježíše Krista jednou... Ale tento, jednu oběť obětovav za hříchy, vždycky sedí na pravici Boží. Nebo jednou obětí dokonalé učinil na věky ty, kteříž posvěcení bývají... A na hříchy jejich i na nepravosti jejich nikoli nevzpomenu více. Kdež pakť jest odpuštění jich, není více oběti za hřích. Majíce tedy, bratří plnou svobodu k vjíti do svatyně skrze krev Ježíšovu... přistupmež.« Ale tak to bývá vůbec, když kde vzniknou bludné theorie, vyznačící hájící je, velice lehce přecházejí Písmo, nepohodlná místa zkrucujíce, nebo natahu-

jíce, anebo jich nedbajíce. S tím v důsledku učí o zániku hřícha to, že konec konců hřích věřících ponese ďábel, který pak bude úplně zahuben.

A tak, aby nemuseli vyznati své pomýlení ve vypočítávání příští Páně, utekli se k hrozným bludům: Hřích v nebi, dílo vykoupení nedokonalé, satan, který na konec nese hřích a trest za něj, a zánik všech nevěřících, k nimž patří všichni, kteří nesvětí sobotu.

Ještě jednou dali se do vypočítávání příští Páně. Vypočetli, že přijde r. 1854. Blud dokázaný opět neotevřel jim oči, které si zatím vypíchali, aby v slepotě své upadali v bludy nové a nové. A tito lidé vedením pí. Whitové přejali do své věrouky také učení o spánku duše, o zániku nevěřících, vegetariánství a j.

Paní Whitová napsala řadu knih. »Plná víra« vyšla také česky. V této knížce tak adventismus nevyniká, ale také není v ní nic tak zvlášť hlubokého, nebo něco, co by jiní nedovedli stejně, ba mnohem lépe napsati. Pomatená žena je jejich prorokyní. Její vidění pokládají za zjevení nebeská. Dr. William Russelt, který byl dlouhá léta adventistou a prvním lékařem v jejich sanatoriu v Battle Creek, napsal už r. 1869: Paní Whitové vidění vyplývají z chorobné soustavy, aneb z chorobnosti mozku a nervové soustavy.« Dr. Fairfiet, rovněž adventista a dlouhá léta lékař v témž sanatoriu, psal r. 1887, že nemá žádné pochybnosti o tom, že její vidění jsou čistě hysterické záchvaty. Stáří pak prý ji téměř vyléčilo.«

Vylíčili jsme, že Bates dovedl získati Whitovy pro sobotu. Nejprve získal jej, ale pan White tak dlouho zdůrazňoval sobotu, až pí.

Whitová měla vidění. Byla vtržena do nebe, kde jí ukázána byla svatyně a její určení. Pak prý odkryl víko truhly a ona uzřela kamenné desky s příkázáními. Byla překvapena, že 4. příkázání bylo zrovna uprostřed a obklopeno věčnou září. To jí bylo poukazem, aby všichni klaněli se Bohu jako Stvořiteli v den 7. Pro ni klanění souvisí s požadavky Stvořitele, kdežto klanění na základě vykoupení pro ni neexistuje.

ADVENTISTÉ A SOBOTA.

»Svatyně nebeská« byla pro adventisty něco tak důležitého, že všechno pak postavili v její souvislost a závislost. »Přijetí pravdy vzhledem na nebeskou svatyni podmiňuje uznání nároků zákona Božího a závazek čtvrtého přikázání,« tak to vyjadřuje pí. Whitová a postavuje sobotu jako podstatnou část a základ náboženství.

Adventisté následující ji, stali se sobotáři. Sobota je jim šiboletem a základem pokoje. Mnoho sobotářů se vyjadřuje: »Teprv když jsem světil sobotu, našel jsem pokoj.« Ba v jednom vidění prohlašovala pí. Whitová, že kdyby prý pravá sobota byla ostříhána na světě, nebylo by nevěřících. Dokonce odvážila se tvrditi, že kdo zařízení, které Bůh ustanovil, aby bylo znamením jeho moci, zavrhuje a ctí na místě toho, co Řím vyvolil jako znamení své nadvlády, dostane tím znamení věrnosti k Římu — znamení šelmy.« Tvrdí totiž adventisté, že Řím to byl, který změnil časy a že Řím zrušiv sobotu, ustanovil neděli.

Ale dějiny usvědčují je z křiklavé nepravdy. Světiti neděli je starší než papežství. Nejdůležitější svědek je v té věci církevní otec Tertullián, který se r. 160 asi v Karthagu narodil a asi r. 190 stal se křesťanem. Psal

mnoho latinských spisů, v nichž na více místech dosvědčuje, že svěcení neděle bylo tehdy u křesťanů zavedením obecným. Jmenovitě uvedeme citát ze spisu jeho, zvaného »Apologeticus«: »Světíme-li neděli, činíme tak zcela z jiného důvodu, než snad pro uctívání slunce. Svým svěcením jsme vzdáleni od těch, kteří den Saturnův lenošení a požitkářství zasvěcují, ano odchylujeme se i od židovského zvyku.« Ve spisu *Adversus Iudaeos* píše: »Jelikož Bůh Adama bez obřízky a bez svěcení soboty ustanovil, chválil důsledně i jeho potomka Abela, který mu bez obřízky a bez soboty oběť obětoval. Milostivě popatřil na to, co v sprostnosti srdce obětoval a zavrhl oběť bratra jeho Kaina, který svého obětování správně neposvětil. Také Noeho vysvobodil Bůh z potopy bez obřízky a soboty. Ba také úplně spravedlivého Enocha vzal Bůh z tohoto světa bez obřízky a svěcení soboty. Neokusil smrti a ukázal nám, že i my se můžeme líbiti Bohu bez břemene Mojžíšova zákona. I Melchisedech, kněz Boha nejvyššího, byl zvolen za kněze bez obřízky a bez svěcení soboty.« »Jako odstranění tělesné obřízky a starého zákona je dokázáno, ukážeme, že i ostříhání soboty bylo jen dočasné... Je nám jasné, že musíme vždy od každé služby otroctví odpočívatí nejen dne sedmého, nýbrž po celý čas. Neboť Písmo rozeznává věčnou a dočasnou sobotu.« Jinde praví: »Světíme den po sedmém na rozdíl od těch, kteří slaví den sedmý.

Byla tedy kolem r. 200 neděle všeobecně svčena v církvi křesťanské. Ale svědectví toho druhu jsou ještě starší. R. 140 píše Justýn: »Ale neděle je den, kdy obyčejně míváme své shromáždění, poněvadž Ježíš, Spa-

sitel náš, dne toho z mrtvých vstal.« Ignác pak, který asi r. 105 nebo 108 v Římě zemřel, praví: »Nesvětíme už soboty, nýbrž žijeme životem Páně, v němž také náš život vzešel.« Máme pak ještě list Barnabášův, který dle všech známek pochází ze století prvního, v němž čteme: »Slavíme osmý den k radosti, poněvadž v něm Kristus z mrtvých vstal.«

Z těchto míst je patrné, že neděle už v prvním století zachovávána byla v církvi, a že církev soboty nesvětila. (To potvrzuje i Plinius ve svém listě k Trajánovi.) Je sice pravda, že r. 321 nařídil Konstantýn, aby neděle byla zachovávána i státně, ale že by Konstantýn nebo papež neděli teprv zavedl, neodpovídá historické pravdě. Už tím padá troufalé tvrzení adventistů, že by neděle byla znamením šelmy a neodpovídá ovšem ani Písmu. Tvrzením tím nejen že zatracují svaté lidi všech věků, nýbrž i své vlastní učení. Neboť dle Zjev. 13, 16, 17. žádný nemůže kupovati ani prodávati než ten, kdo má znamení, aneb jméno té šelmy, aneb pečeť jména jejího. Ale adventisté netrpí žádnými podobnými omezeními. Smějí kupovat, co hrdlo ráčí.

Je-li sobota tak podstatnou částkou náboženství, ba nevyhnutelnou k spasení, jak adventisté učí, nemusí jich zarážet, že Nový zákon jí nedoporučuje, k ní nezavazuje? Mnoho křesťanů tenkrát pocházelo z pohanů a zdálo by se, že by jim sobota měla být zvlášť na srdce položena a že Duchem sv. naplnění apoštolé by ji měli obetkat touž slávou, jakou ji obetkala pí. Whiteová. Ale tomu nebylo tak. Když některé otázky zákona Mojžíšova a celá závaznost jeho zmítala sbor Antiochenský, apoštolé a církev rozhodli, aby

nebylo vkládáno jho na hrdlo učedníků a nebyly zemdlévány duše tvrzením, že se musí obřezovati a zákon zachovávat. Usnesení koncilu jeruzalémského všechny argumenty adventistů ruší. Církev nepokládá se za vázanu zákonem, tudíž ani ne sobotou. Tuto pravdu znovu a znovu vidíme vyslovenu. Tak apoštol Pavel: »Takž tedy, bratří moji, i vy umrtveni jste zákonu skrze tělo Kristovo, abyste byli jiného, toho totiž, kterýž z mrtvých vstal, abychom ovoce nesli Bohu.« (Řím. 7, 4.) Věřící už není pod zákonem, ale pod milostí. (Řím. 6, 14.) V Kristu Ježíši je ukončen zákon, který byl jeho stínem. »Konec zajisté zákona jest Kristus k ospravedlnění všelikému věřícímu.« (Řím. 10, 4.) A v tom smyslu musí být pojímán verš, který adventisté tak rádi uvádějí. (Mat. 5, 18.): »Amen zajisté pravím vám: Dokudž nepomine nebe i země, jediná literka, aneb puntík nepomine z zákona, až se všechny věci stanou.« Všecko Písmo muselo býti naplněno a všecko muselo být vykonáno. Slušil na nás, abychom konali všelikou spravedlnost, řekl Pán poslednímu muži zákona. A tu vykonal. Všecko je hotovo. Kristus naplnil zákon a stal se jeho zakončením ve své smrti. Ale svým z mrtvých vstáním přinesl nový stav.

Smlouva zákona byla vetchá. Což pak větší a schází, blízké jest zahynutí. (7, 13.) A tak nejen, že věřící umřel zákonu a ten pro něj už neexistuje, ale i zákon umřel, (Řím. 7, 6.) a na jeho místo uvedena lepší naděje. Zákon byl stín budoucího dobrého, to dobré samo přišlo v Kristu. A tak v Kristu Ježíši začal nový běh.

Ovšem sobotáři dovedou uvést z Písma veliký počet dokladů. Ale jejich doklady

jsou ze Starého Zákona. A my k těm dokladům nemáme co dodat, než že jsou to doklady stínu, který dávno už přešel. Ale i tady sobotáři buď překrucují Písmo, anebo ho nechápají. Neboť pro koho dána byla sobota?

To nám jasně ukazuje 2. Mojž. 31, 12—17. v. »Ty pak mluv k synům Izraelským a rci: Avšak sobot mých ostříhati budete. Nebo to znamením jest mezi mnou a a vámi po rodech vašich, aby známo bylo, že já jsem Hospodin, kterýž vás posvěcuje. Protož ostříhati budete soboty, nebo svatá jest vám. Kdož by ji poškvrnil, smrtí umře; a kdo by koli dělal v ní dílo, vyhlazena bude ta duše z prostředku lidu svého. Šest dní děláno bude dílo, ale v den sedmý sobota odpočínutí jest, svatost Hospodinu. Každý, kdož by dělal dílo v den sobotní, smrtí umře. Protož ostříhati budou synové izraelští soboty, tak aby světili sobotu po rodech svých smlouvou věčnou. Mezi mnou a syny izraelskými za znamení jest na věčnost; nebo šest dní činil Hospodin moře i zemi, v den pak sedmý přestal a odpočinul.«

Je tedy patrné, že sobota dána byla Izraeli. Jemu platila. A to nejen, aby byla dnem odpočinku, ale aby byla znamením mezi ním a jím, jako obrázka. Čeho znamením? Znamením smlouvy a vzpomínkou. Proto: Pomni! Nač měl pomnit? Že jednou byl den sedmý, v němž Bůh odpočinul. Měl pamatovati, že bylo kdys odpočínutí Boží, kde všechno bylo dobré. Tento den sedmý (perioda klidu a míru) vzal za své hříchem. Na ten zlatý věk měl upomínat lid izraelský den sobotní, ale zároveň také upomínat, že jednou ta vzpo-

mínka zase se stane skutečností. A tak sobota byla vzpomínkou na minulé doby a stínem budoucího dobrého.

A to budoucí dobré přišlo v Pánu Ježíši. Veršem Písma Kol. 2, 16. 17. je navždy ukončen spor a to v neprospěch adventistů: »Protož žádný z vás nesud pro pokrm, aneb pro nápoj, aneb z strany svátku, neb novuměsíce, aneb sobot, kteréžto jsou stín věcí budoucích, ale (pravda) tělo jest Kristovo.« Z toho je patrné, že když přišla pravda, stín zašel a stal se bezpředmětným. Když znamení bylo nahrazeno podstatou, znamení vykonalo své a stává se bezpředmětným. K čemu sloužila znamení? 1. Aby poznáno bylo, že se něco stane (tak znamení na hodinách Achasových, 2. Kr. 20, 8—10.); 2. aby něco bylo ujištěno a potvrzeno (znamení Gedeonovi dané, Soudc. 6, 17—23.); 3. aby známá věc byla v paměť uvedena a v ní udržena, při čemž však odstíny věcí budoucích bývají. Takovým stínem, nebo znakem, obrazem, figurou byl beránek velikonoční, obřízka a sobota. Sobota ukazuje zpět k Bohu Stvořiteli a ku předu ke Kristu obnoviteli, zpět na odpočínutí stvoření a ku předu k odpočínutí v Kristu, zpět na vykoupení z Egypta, ku předu na vykoupení z moci temnosti, zpět na oddělení Izraele od ostatních národů, vpřed na oddělení, posvěcení v Kristu.

Pravda soboty byla zjevena v Kristu. A proto v něm došla svého prorockého vyplnění. A proto praví věřící: »Vcházíme v odpočínutí my, kteříž jsme uvěřili. A protože zůstává svátek lidu Božímu (sabatismós)« Žid. 4, 3—11. Obraz soboty obrácením stává se skutečností.

To jsou vážná místa Písma, která trhají

tkanivo adventismu. Ale ač by měli pod úde-
ry těchto slov umlknout a uznat, že budova
jejich je na písku, směle vydávají se mozol-
ným výkladům a skroucenin Písma se do-
pouštějí. Že prý v Kol. 2, 16. slovo »sobota«
nejsoú míněny sedmé dni, nýbrž jiné svátky,
které Písmo sobotami zove. Ty prý byly stí-
nem jako novměsíce, ale pak Kristovým pří-
chodem byly odbyty. Ale tomu odporuje jas-
né znění Písma. Všude tam, kde vedle nov-
měsíce je jmenována sobota, je míněn 7. den
v témdni (4. Mojž. 28, 9—11. 2. Král. 4, 23.
1. Par. 23, 31. 2. Par. 2, 4. 8, 13. 31, 3. Neh. 10,
33. Iz. 1, 13. Ez. 45, 17. 46, 3. Amos 8, 5. Oz.
2, 11. Kol. 2, 16.). Rovněž i tvrzení, jako by,
kde se užívá množného čísla, byly míněny
ony soboty svátků (1. a poslední den svátků
stánků, 3. Mojž. 23, 39., anebo Nový rok, 1.
den to sedmého měsíce 23, 24. 32.), také neod-
povídá pravdě (2. Mojž. 31, 13—17. 3. Mojž.
23, 38, 26, 2. 2. Par. 31, 3. Neh. 10, 33. Iz. 56, 4.
Ez. 20, 12. 20. 21. 22, 8. 46, 3. Oz. 3, 11. Mat.
12, 5. 10. 12. Mark. 3, 4. Sk. 17, 2. Kol. 2, 16.)

Jestliže adventisté namítají, že platí-li so-
bota jen pro Židy, a že tedy platí pro Židy
přikázání toliko, že tedy i zaslíbení jsou pro
ně, a nemáme práva na ně se odvolávat, pak
se mýlí, nechápajíce slavného povolání v Kri-
stu, v němž jsou všechny sliby ano a amen.
V Kristu Ježíši jsme blízcí učiněni. (Ef. 2,
11. 12.) Hledat pak ospravedlnění v zákoně,
znamená vypadnout z milosti a zbavit se Kri-
sta. (Gal. 5, 4.)

»Na všech místech, kde přikázání soboty
se ukazuje, vztahuje se na vyvolený lid izra-
elský a zavírá v sobě všecken řád Starého
zákona. K sobotě starého zákona patří také
oběti S. Z., obětující kněz, stánek úmluvy,

nebo na její místo vstoupivší chrám jako obětiště St. Z.; je to svátek, kde je všeliké práce se zdržeti, nesmí být noseno břímě, nesmí být rozněcován oheň, není dovoleno péci a vařiti. Sobota přišla se starou smlouvou a zaniká, jakmile zaniká smlouva. O zaniknutí pak St. Z. praví nám proroci izraelští sami a to slovem Hospodinovým.« Zvlášť pozoruhodné slovo je u Jer. 3, 16., které do pravých mezí odkazuje důraz, který adventisté kladou na to, že vidína byla od Jana truhla Boží v nebi (Zjev. 11, 19.). I tu nesmíme zapomenout, že slitovnice přikrývá zákon a že je nová smlouva ne zákona, ale v krvi Kristově.

Že pak sobota je pro lid izraelský toliko, dokazují ještě tato místa: 5. Mojž. 5, 15. Neh. 9, 13.14. Ez. 20, 12. Mimo to ta okolnost, že byla ve spojení s ní dána taková prováděcí nařízení, která se jen hodí na zemi v teplejším pásmě. 2. Mojž. 35, 2. 3. Také odůvodnění 5. přikázání ukazuje na zákon ve spojení se zemí zaslíbenou. Tážeme-li se adventistů, zdali plní zákon, nemohou nám přisvědčit, a přec se staví pod strašné jho a s tím spojenou kletbu zákona.

K tomu ještě přistupuje ta věc, že počítáme-li, že teprv 4. den byla správa země a času zemského svěřena slunci a měsíci, byl tedy den sedmý vlastně den 4. To ukazuje k tomu, že tu míněny jsou periody, a že tedy v den sedmý byla perioda odpočinku, klidu, pokoje, onen zlatý věk lidstva, který hříchem vzal za své. Je tedy sobota ne tak svým pořadím v témdni, jako spíše znamením svým sedmé periody, jak jsme už prvé ukázali, vyznačena.

Že Pán Ježíš v sobotu chodil do synagogy, je přirozené, a nemůže z toho a z jeho své-

cení soboty být odvozováno nic pro nás. Ba spíše vidíme, že stojí vysoko nad ní. On je pánem i soboty a nelpí na liteře. Byla dána člověku k dobrému. Spíše na něj dotírali jako na rušitele soboty. Že pak dí: Proste, aby utíkání vaše nebylo v sobotu (Mat. 24, 20.) není tak pro sobotu řečeno, jako pro ně. Neboť utíkání v sobotu bylo by spojeno s největšími těžkostmi v zemi židovské.

Není-li pak podivné, že Pán nikdy sobotu nezdůrazňuje a jí ani mezi nařízeními nejmenuje? Že pak v církvi bylo postavení úplně volné k sobotě, plynulo z osvobození od zákona skrze Krista. Ba šetření dnů bylo úplně nelibě nesené od apoštola.

ADVENTISTÉ A ZÁKON.

Sobotářství adventistů vyplývá z jejich názoru na zákon. Práví, že zákon dosud je závazný pro každého. Ale tomu odpírá jasné učení Písma:

»Takž tedy, bratři moji, i vy umrtveni jste zákonu skrze tělo Kristovo, abyste byli jiného, toho totiž, kterýž z mrtvých vstal, abychom ovoce nesli Bohu.« (Řím. 7, 4.). Zákon nemá tedy žádných požadavků na věřícího. Jako smrtí svou Kristus zadost mu učinil, a tak nemá co požadovati. »A protož byla-li dokonalost skrze Levítské kněžství, nebo za něho vydán jest lidu zákon, jakáž toho byla potřeba, aby jiný kněz podlé řádu Melchisedechova povstal, a nebyl podlé řádu Aronova jmenován? A poněvadž jest kněžství přineseno, musiloť také i zákona přenesení býti... »Stalo se zajisté složení onoho předešlého přikázání, protože bylo mdlé a neužitečné. Nebo ničeho k dokonalosti nepřivedl zákon, ale na místo jeho uvedena lepší naděje, skrze niž přibližujeme se k Bohu.« (Žid. 7, 18. 19.).

Už tato místa by měla adventisty vyvésti z jejich bludů. Ale nikoli. Oni dělí zákon a libovolně určují, které partie jeho jsou těmito místy míněny. Ovšem v tom usnadnilo jim rozdělování zákona i od jiných; i v církvi

kdysi obecně takový názor byl šířen, že prý zákon dělí se na obřadní a mravní, onen že byl smrtí Kristovou zrušen, tento pak zůstává jako další závazek.

Zapomínají, že smrtí Kristovou začíná něco jiného: Působení zákona života Kristova. Od zákona sinajského jsme osvobozeni, když umřel ten, v němž jsme držáni byli, tak abychom sloužili v novotě ducha a ne ve vetčnosti litery (Řím. 7, 6.). Vetčnost litery je starobylost, to bylo, ale nyní už je něco nového, nový duch, a proto nová smlouva, nový řád věcí, nová vyhlídka.

»Konec zajisté zákona jest Kristus k ospravedlnění každému věřícímu« (Řím. 10, 4.). Kristus všechny požadavky zákona naplnil, zákon přestal být základem ospravedlnění a my smíme počítí nový život, jsouce odíni v takovou spravedlnost, jako bychom my sami byli do poslední litery vykonali všeho zákon Boží od nás vyhledává. »Bez zákona spravedlnost Boží zjevena byla, spravedlnost totiž Boží skrze víru Ježíše Krista ke všem a na všechny věřící.« (Řím. 3, 21. 22.)

Adventisté znovu zvou k Sinaji a znovu usilují o vlastní spravedlnost, kdežto ta spravedlnost z víry je dar, osvědčený zákonem i proroky. »Aj dnové jdou, dí Hospodin, v nichž učiním s domem izraelským a s domem judským smlouvu novou« (Jer. 31, 31.) »Ne takovou smlouvu, jakouž jsem učinil s otcí jejich v ten den, v kterýž jsem je ujal za ruku jejich.«

Toto jejich postavení k zákonu je nejosudnější jejich učení a zaplétá je v rozsudek onoho hrozného slova apoštolského: »Zbavili jste se Krista, kteřížkoli v zákoně ospravedlnění býti hledáte; vypadli jste z milosti.«

(Gal. 5, 4.). »Prvé než přišla víra, pod zákonem byli jsme ostříhání, zavříni jsouce k té víře, kteráž potom měla zjevena býti. A tak zákon pěstounem naším byl k Kristu, abychom z víry ospravedlněni byli. Ale když přišla víra, již nejsme pod pěstounem.« (Gal. 3, 25—25.)

Písmo nové smlouvy je proti adventismu.

Žádná náboženská společnost zakládající se na zvláštních naukách neměla tolik nehod jako právě adventisté, neboť se ocitují v patrném rozporu s Písmem a je potřebí mnohého důvtipu, skrucování a zamlčování, aby obhájili své názory.

Takovým jedním názorem je, že duše je smrtelná. Ale to poráží jedno slovo: »A nebojte se těch, kteříž mordují tělo, ale duše nemohou zamordovati; než raději bojte se toho, kterýž může i duši i tělo zatratiti v pekelném ohni.« (Mat. 10, 28.)

Tělo lze zamordovat, ale duši nikoli.

A z toho plyne také učení Písma, že stav blaženosti i zatracení je něco trvalého. Ovšem stavu blaženosti připouštějí trvalost, ale věčnost zatracení adventisté popírají. Odvolávají se na to, že v St. Z. často slovo věčný znamená trvající nějaký věk.

Avšak všecky theorie jejich o tom, že duše je smrtelná, a že skutečně duše bezbožných umrou a budou v soudu zničeny, před učením bible neostojí.

Mluví-li Písmo o Stvořitelově »věčné moci a božství« (Řím. 1, 20.), rozumíme tomu, že ta moc a božství trvají také skutečně věčně, bez konce. A zrovna téhož slova užito je o odsouzení: K soudu velikého toho dne vzbou věčnou pod mrákotu schoval. (Jud. 6, aidios). Rovněž tak druhé slovo aiónios je věč-

ný v pravdě. Bůh je věčný (aiónios), Řím. 16, 26, a zrovna tak je věčný život i věčný trest: »I půjdou tito do trápení věčného, ale spravedliví do života věčného.« (Mat. 25, 46.). Patrně z toho, že neznamená věčný v prvním případě to, co tím obyčejně vyjadřujeme, a neznamená ani v případě druhém. Dělat tady přece jen rozdíl, znamená býti v rozporu se zásadami a s biblí. Neboť o věčném životě musí platit táž zásada trvalosti anebo netrvalosti.

Ale trvalost věčného odsouzení i v St. Z. se učí a to zrovna v téže kapitole, z které v jiných případech by rádi dokázali trvání soboty: »Nebo červ jejich neumře a oheň jejich neuhasne.« (Iz. 66, 24.). Jeť nebe věčné, a je věčné i peklo dle slov Spasitelových: »Lépeť jest tobě kulhavému vjíti do života nežli obě noze majícímu uvrženu býti do pekla v ten oheň neuhasitelný, kdež červ jejich neumírá, a oheň neuhasne« (Mark. 9, 43—48.).

Popírati věčné odsouzení bylo by oslabení evangelia. Neboť přijímá-li víra s Bohem spojení, co zbude jiného pro nevěru, než věčné od Boha oddělení, v mrákotách zevnitřních a v pálivosti výčitek svědomí a v bezmocné hrůze?

Adventisté smějí se římskému líčení pekla, ale sami mají o pekle týž materialistický názor, tvrdíce, až satan na konec hřích náš ponese (!), bude i on spálen, a pak zhasne oheň, poněvadž už nebude žádného materiálu.

S tím souvisí i nauka adventistů o spánku duše. Paní Whitová praví: Na základním omylu přirozené nesmrtnosti spočívá i učení o vědomí v smrti, učení to, které jako učení o věčném trápení v protivě je s učením

Písma, s požadavky rozumu a našimi pocity lidskosti.« Je to jistotně divné, že tato prorokyně adventismu má tolik smělosti. Neboť myšlenka o spánku duše se v bibli nikde neobjevuje. Víme, že těla byla pochována, ale že by duše zároveň usnula, o tom nečteme nic. Naopak, Pán praví lotru na kříži: »Dnes budeš se mnou v ráji.« Jeho tělo bylo pochováno, ale jeho duše octla se ještě týž den s Pánem v ráji. Apoštol se těšil na to umřítí a býti s Kristem. Duše pod oltářem sice odpočívaly, ale neztratily sebevědomí. Mojžíš a Eliáš hovořili s Pánem.

V důsledku svém musejí adventisté na své dráze židovské své filosofie dále pokračovati. Mnozí v tom také pokračují. Snad je u nich také obecným zákonem nejísti vepřové, ba mnozí se oddávají s náboženským zápalem vegetarianismu — docela proti učení Nového Zákona.

V Rusku konečně mnozí rozhodli se pro obřizku.

DVACET PĚT OTÁZEK A ODPOVĚDÍ.

Zákon.

1. Komu byl dán zákon?

Který jest národ tak veliký, kterýž by měl ustanovení a soudy spravedlivé, jako je všecken zákon tento, kterýž já vám dnes předkládám? 5. Mojž. 4, 8.

Zákon vydal nám Mojžíš, dědičný shromáždění Jákobovu. 5. Mojž. 53, 4.

2. K čemu byl dán zákon?

Víme pak, že cožkoli zákon mluví, těm, kteříž jsou pod zákonem, mluví, aby všeliká ústa zacpána byla a aby vinen byl všecken svět Bohu. Řím. 3, 19.

Sr. Řím. 4, 15. 5, 13. 7, 7. 8. 13.

3. Jak dlouho měl trvati zákon?

Což pak zákon? Pro přestupování ustanoven jest, dokudž by nepřišlo to símě, jemuž se stalo zaslíbení. Gal. 3, 19. Prvé pak nežli přišla víra, pod zákonem byli jsme ostříhání, zavříni jsouce k té víře, kteráž potom měla zjevena býti.

A tak zákon pěstounem naším byl ke Kristu, abychom z víry ospravedlněni byli. Ale když přišla víra, již nejsme pod pěstounem. Gal. 3, 23—25.

4. *Proč tedy trvání zákona bylo dočasné?*

Poněvadž jest kněžství přeneseno, musiloť také i zákona přenesení býti. Žid. 7, 12. Konec zajisté zákona jest Kristus k ospravedlnění všelikému věřícímu. Řím. 10, 4.

5. *V čem se jeví nedostatky zákona, aneb proč musel být zákon jen dočasný?*

1. Nepohrdámť tou milostí Boží. Nebo jestližeť jest z zákona spravedlnost, tedyť Kristus nadarmo umřel. Gal. 2, 21.

Protož ze skutků zákona nebude ospravedlněn žádný člověk před obličejem jeho; nebo skrze zákon poznání hřícha. Řím. 5, 20. Gal. 2, 16.

2. Nebo ničeho k dokonalosti nepřivedl zákon, ale na místo jeho uvedena lepší naděje, skrze niž přibližujeme se k Bohu. Žid. 7, 19.

3. Nebo kdyby byl zákon dán, kterýž by mohl obživiti, jistě z zákona byla by spravedlnost. Gal. 3, 21.

4. Protož známo vám buď, muži bratři, že skrze toho zvěstuje se vám odpuštění hříchů. A to ode všech, od kterýchž jste nemohli skrze zákon Mojžíšův ospravedlněni býti, skrze tohoto každý, kdož věří, bývá ospravedlněn. Sk. 13, 38. 39.

6. *Trvají požadavky zákona, nebo zákon pomínul?*

Kterýž i hodné nás učinil služebníky Nového Zákona, ne litery, ale Ducha. Nebo litera zabíjí, ale Duch obživuje. Jestližež pak přísluhování smrti, literami vyryté na deskách kamenných, bylo slavné, takže nemohli patřiti synové Izraelští v tvář Mojžíšovu pro slávu obličeje jeho, kteráž pomínouti měla, i kterakž by ovšem přísluhování Ducha nemělo být slavné? — Nebo jestližež to pomíjející bylo slavné, mnohemf více to, což zůstává, jest slavné. 2. Kor. 3, 7. 8. 11.

A kdyžť praví o nové, tedy pokládá první za vetchou, což pak větší a schází, blízké jest zahynutí. Žid. 8, 13.

Stalo se zajisté složení onoho předešlého přikázání, protože bylo mdlé a neužitečné. Žid. 7, 18.

7. *Co nyní, když zákon pomínul?*

Ale nyní bez zákona spravedlnost Boží zjevena jest, osvědčená zákonem a proroky. Řím. 3, 21.

Protož za to máme, že člověk bývá spravedliv učiněn věrou bez skutků zákona. 5, 28.

Ale na místo jeho uvedena lepší naděje, skrze niž přibližujeme se k Bohu. Žid. 7, 19.

Slovo přísežné, kteréž se stalo po zákonu, ustanovilo syna dokonalého na věky.

Podlé čehož lepší smlouvy prostředníkem učiněn jest Ježíš. 7, 28. 22.

8. *Kde se to stalo?*

A smazav proti nám ten zápis, záležející v ustanoveních, kterýž byl odporný nám. I vyzdvihl jej z prostředku, přibívej ke kříži. Kol. 2, 14. Gal. 3, 13.

9. *Co se stalo tam také s věřícím?*

Takž tedy, bratří moji, i vy umrtvení jste zákonu skrze tělo Kristovo, abyste byli jiného, toho totiž, kterýž z mrtvých vstal, abychom ovoce nesli Bohu. Řím. 7, 4.

10. *Když jsme skrze umučení Kristovo umrtvení zákonu, jaké je postavení naše k němu?*

Nyní pak osvobození jsme od zákona, když umřel ten, v němž jsme držáni byli. tak abychom sloužili v novotě ducha a ne ve vetchosti litery. Řím. 7, 6.

Já zajisté skrze zákon zákonu umřel jsem, abych živ byl Bohu. S Kristem ukřižován jsem. Živí jsem pak již ne já, ale živ jest ve mně Kristus. Že pak nyní živ jsem v těle, u víře Syna Božího živ jsem, kterýž zamiloval mne a vydal sebe samého za mne. Nepohrdámť tou milostí Boží. Gal. 2, 19—21.

11. *Co je závazek věřícího?*

Protož v svobodě, kterouž Kristus nás osvobodil, stůjte a nezapletejte se zase ve jeho služebnosti. Gal. 5, 1.

Nebo vy v svobodu povoláni jste, bratří. toliko abyste pod zámyslem té svobody nepovolovali tělu. Gal. 5, 13.

12. *Kdo tedy nejsou pod zákonem?*

Jestliže pak Duchem vedeni býváte, nejste pod zákonem. Gal. 5, 18.

Nebo zákon Ducha života v Kristu Ježíši vysvobodil mne od zákona hřícha a smrti. Nebo seč nemohl býti zákon, jelikož byl mdlý pro tělo, Bůh poslav Syna svého v podobnosti těla hřícha a příčinou hřícha, potupil hřích na těle, aby spravedlnost zákona vyplněna byla v nás, kteříž nechodíme podlé těla, ale podlé Ducha. Řím. 8, 2—4. Sr. 7, 5. Sr. Gal. 5, 23. až 24.

Nebo hřích nebude panovati nad vámi; nejste zajisté pod zákonem, ale pod milostí. Řím. 6, 14. Sr. 14. násl.

15. *Když tedy věřící k zákonu se vrací?*

Zbavili jste se Krista, kteřížkoli v zákoně ospravedlnění býti hledáte; vypadli jste z milosti. Gal. 5, 4.

Sobota nebo neděle?

1. *Komu byla dána sobota a komu patří?*

Takž jsem je vyvedl z země Egyptské a přivedl jsem je na poušť. A dal jsem jim ustanovení svá a soudy své v známost jsem jim uvedl, ježto činil-li by je kdo, jistě že by živ byl skrze ně. Nadto i soboty své vydal jsem jim, aby byly na znamení mezi mnou a mezi nimi, aby znali, že já Hospodin jsem posvětitel jejich. Ez. 20, 10—12.

Avšak sobot mých ostříhati budete. Nebo to znamením jest mezi mnou a vámi po rodech vašich, aby známo bylo, že já jsem Hospodin, kterýž vás posvěcuje, protož ostříhati budou synové izraelské soboty, tak aby světili po rodech svých smlouvu věčnou. Mezi mnou a syny izraelskými za znamení jest na věčnost. 2 Mojž. 16, 29. Sr. 2. Mojž. 20, 2. 12.

2. *Čím je sobota v božském vychovávání?*

Kteréžto jsou stín věcí budoucích, ale pravda tělo jest Kristovo. Kol. 2, 17.

Sloužíce podobenství a stínu nebeských věcí. Žid. 8, 5.

Zákon zajisté maje stín budoucího dobrého a ne sám obraz těch věcí, jednotejnými oběťmi, kteréž po všeska léta obětují. nikdy nemůž přistupujících dokonalejších učiniti. Žid. 10, 1.

3. *Čeho je sobota podobenstvím?*

Neboť vcházíme v odpočinutí my, kteréž jsme uvěřili.

A protož zůstává svátek lidu Božímu. Nebo kdožkoli všel v odpočinutí jeho, také i on odpočinul od skutků svých, jako i Bůh od svých. Žid. 4, 3. 9. 10.

4. *Když věřící vešli v odpočinutí, jsou dále vázáni sobotou?*

Nyní pak, znajíce Boha, nýbrž poznání jsouce od Boha, kterakž se zpátkem zase obracíte k mdlým a bídným živilům, jimž opět znovu chcete sloužiti? Dnů šetříte a měsíců a časů i let. Bojím se za vás,

abych snad nadarmo nepracoval mezi vámi. Buďte jako já, nebo i já jsem jako vy, bratří, prosím vás. Gal. 4, 9—12.

5. *Uložil Duch sv. věřícím z pohanů zákon a sobotu?*

Vidělo se zajisté Duchu svatému i nám žádného více na vás břemene nevzkládati kromě těchto věcí potřebných, abyste se zdržovali od obětovaného modlám a od krve a od udáveného a od smilstva. Od těch věcí budete-li se ostříhati, dobře budete činiti. Sk. 15, 28. 29. Sr. 15, 10. 11. 19.

6. *Čím se nemá dáti znepokojovati ten, který má odpuštění hříchů v Pánu Ježíši?*

Protož žádný vás nesuď pro pokrm, aneb pro nápoj, aneb z strany svátku, neb novuměsíce, aneb sobot, kteréžto jsou stín věcí budoucích, ale pravda tělo jest Kristovo. Kol. 2, 16. 17.

Někdo rozsuzuje mezi dnem a dnem, a někdo soudí každý den. Jeden každý v svém smyslu ujištěn bud. Řím. 14, 5. Sr. 14, 4.

7. *Je-li správné, aby někdo se směl opovážiti vyčítati těm, kteří svěťi neděli, znamení šelmy?*

Kdož dnů šetří, Pánu šetří, a kdo nešetří. Pánu nešetří... Ty pak proč potu-
puješ bratra svého? Aneb také ty proč za nic pokládáš bratra svého? Však všichni staneme před stolicí Kristovou... A

takž jeden každý z nás sám za sebe počet vydávati bude Bohu. Řím. 14, 5—12.

8. *Jestli už v dobách apoštolských v neděli se scházeli věřící a byl-li den ten vyznamenáván?*

Tedy první den po sobotě, když se učedníci sešli k lámání chleba... Sk. 20, 7.

V každou neděli jeden každý z vás sám u sebe slož, schovaje podlé možnosti. 1. Kor. 16, 1. 2.

9. *Proč asi neděle byla vyznamenávána?*

Sr. Mat. 28, 1 n. Mark. 16, 1 n. Luk. 24, 1 n. Jan 20, 1 n. 19 n. 20, 26. Sk. 2, 1.

10. *Byl-li o svěcení dne některého vydán zákon?*

Spravedlivému není uložen zákon. 1. Tim. 1, 9.

11. *Která jsou lidu Božimu dána přikázání, jichž má zachovávatí? (Sv. I. Kor. 7, 19. Zjev. 12, 17. 14, 12. 22, 14.)*

Co budeme činiti, abychom dělali dílo Boží?

Odpověděl Ježíš a řekl jim: Totof jest to dílo Boží, abyste věřili v toho, kteréhož on poslal. Jan 6, 28. 29.

A totof jest to přikázání jeho, abychom věřili jménu Syna jeho Jezukrista a milovali jedni druhé, jakož nám vydal přikázání. Nebo kdož ostříhá přikázání jeho, v němž zůstává a on také v něm. 1. Jan 3, 23. 24. Sr. Jan 13, 34. 35. 1. Jan 5, 1—3.

12. *Co říci naproti ďáblu a bludařův veršičkování: Psáno jest?*

I řekl mu Ježíš: Zase psáno jest. Mat. 4, 7. Mezi nimiž některé jsou nesnadné k vyrozumění, kterýchžto neučení a ne-utvrzení natahují jako i jiných Písem k svému vlastnímu zatracení. Vy tedy, nejmilejší, to prvé věduce, střežtež se, abyste bludem těch nešlechetných nebyli pojati a nevypadli od své pevnosti. 2. Petr. 3, 16. 17.

Bloudíte, neznajíce Písem ani moci Boží. Mat. 22, 29.

Pilně se snažuj vydati sebe Bohu milého dělníka, za nějž by se nebylo proč stydět, kterýž by právě slovo pravdy rozděloval. 2. Tim. 2, 15.

Víme pak, že dobrý jest zákon, když by ho kdo náležitě užíval. 1. Tim. 1, 8.

